

ПІШОВ 3 ЖИТТЯ ЛІТОПИСЕЦЬ РІДНОГО КРАЮ

ГРИГОР'ЄВ

**Віталій Миколайович 06.02.1947,
с. Землянки Глобинського району
Полтавської області – 28.12.2020,
м. Полтава**

28 грудня 2020 року відійшов у вічність історик, краєзнавець, педагог, публіцист, член Національної спілки журналістів України (2007), член Національної спілки краєзнавців України (2012), лауреат Премії імені Дмитра Яворницького Віталій Григор'єв.

Віталій Миколайович народився 6 лютого 1947 року в с. Землянки Глобинського району Полтавської області. Після закінчення Землянківської восьмирічної та Великокринківської середньої шкіл у 1965 році розпочав трудову діяльність фрезерувальником на КраЗі. Строкову службу проходив у Військово-Повітряних силах групи радянських військ у Німеччині (1966–1969). Учасник бойових дій.

У 1975 році В. М. Григор'єв закінчив історичний факультет Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка. Учителював у Бабичівській, Устимівській, Жуківській восьмирічних школах (1969–1977). Із 1977 року й до виходу на пенсію працював в органах виконавчої влади Глобинського району: інспектором районного відділу освіти, заступником голови райвиконкому, райради, райдержадміністрації, директором районного центру зайнятості. Упродовж 2008–2015 років обіймав посаду заступника директора творчовиробничого об'єднання художніх програм і трансляції Полтавської обласної телерадіокомпанії «Лтава».

Захопленнями Віталія Миколайовича завжди були історія, краєзнавство. Про таких, як він, кажуть: «Історики – щасливі люди, бо в них робота переходить у хобі, – і навпаки». Як посадова особа В.М. Григор'єв брав участь у підготовці матеріалів до енциклопедичного довідника «Полтавщина» за редакцією А.В. Кудрицького про м. Глобине та Глобинський район, керував робочою групою з підготовки до видання 3-го тому «Книги Пам'яті України.

Полтавська область. Глобинський район», опублікованого 1995 року.

Віталій Миколайович належав до ініціаторів увічнення пам'яті писаря останньої Запорозької Січі І.Я. Глоби та затвердження прапорів і гербів району м. Глобине, встановлення пам'ятного знака до 200-річчя козацько-селянського повстання в с. Турбаї Глобинського району «Щоб і діти знали, внукам розказали». Він був автором сценаріїв обласних свят «За волю і гідність людську» до 200-річчя Турбаївського повстання та «Пісенне джерело» у Градизьку.

Очолюючи районний центр зайнятості, вирішив питання будівництва його приміщення, яке вдало вписалося в архітектурний ансамбль і виокремило середмістя Глобиного.

Розвідки В.М. Григор'єва – ослідчення в любові рідному краю. Він – автор книг «Роде наш прекрасний» (2007), у якій вміщено 138 біографій відомих земляків, «Бувальщини» (2008), «Розкази, Пивихо...» (2012), «О. Д. Бутовський (родовід генерала-олімпійця). Історико-біографічний нарис» (2012), «На вітрах історії» (2012) – про представників 29 козацько-старшинських родів Полтавщини, «Полтавці під олімпійським прапором» (2017), де вперше висвітлена історія олімпізму Полтавщини через біографії фундаторів, олімпійських чемпіонів, призерів та учасників Олімпійських ігор сучасності, які народилися або захищали честь області на цих змаганнях. Зажив звання істинного літописця рідного краю своєю «Історією Глобинського району в біографічних нарисах» (2019), у якій подано 327 статей про визначних особистостей,

котрі залишили помітний слід в історії Глобинщини, а окремі з них знані в Україні та світі. Спробою заповнити інформаційну прогалину в осмисленні нашої минувшини стала розвідка «Битва на Ворсклі» (2020), в якій ідеться про передумови, трагічний перебіг та значення битви війська Великого князівства Литовського під проводом князя Вітовта з татарами 12 серпня 1399 року на теренах Полтавщини, що ввійшла в історію як «забута битва на Ворсклі». Книга видана за підтримки Надзвичайного та Повноважного посла Литовської республіки в Україні Марюса Януконіса українською, англійською, литовською та російською мовами.

До регіональної енциклопедії «Полтавіка. Полтавська енциклопедія» Віталій Миколайович підготував низку довідок: до тому «Релігія і церква» – 8, «Образотворче і декоративне мистецтво» – 12, «Освіта і наука» – 67.

Студії Віталія Миколайовича друкувалися в працях «Історії комсомолу Полтавщини» (2008), збірнику «Спортивна слава Полтавщини» (2008, 2017), другому виданні книги «Полтавщина: влада на історичних паралелях» (2012), збірниках «Герої Радянського Союзу» (2010), «Герої Соціалістичної Праці» (2011), «Герої України» (2012), п'ятьох випусках альманаху «Чебрецевий цвіт», науково-практичному виданні «Освітнє краєзнавство: Біографічні дослідження» (2016).

На замовлення редакційної колеги Всеукраїнської енциклопедії (директор Киридон А.М.) він підготував та подав 14 статей про видатних спортсменів Полтавщини різних часів. Брав участь у створенні документальних телефільмів «О.Д.Бутовський – олімпієць із полтавського степу», «Лтава» – роки становлення», «Між відступом та визволенням. Полтавщина 1941–1943 рр.», «Раїса Кириченко: діагноз – народна», «Вогонь любові, вогонь доброти» – про родину композиторів Майбород. Завдяки В. М. Григор'єву з'явився музей телерадіокомпанії «Лтава».

Він був постійним і активним учасником щорічних Всеукраїнських науково-практичних конференцій «Біографічно-комунікативні практики в освіті» (2012–2018 рр.). Чимало праць дослідника опубліковано у книзі «Освітнє краєзнавство: біографічні дослідження» (2016). Віталій Миколайович виступав на Всеукраїнській науковій конференції «Череванівські

наукові читання» (2017, 2018, 2020), науково-практичній конференції «Бутовські читання» (2008, 2017), XV Всеукраїнській науковій історико-краєзнавчій конференції «Українське краєзнавство в системі міжінституційних взаємодій: проблеми концептуалізації та практичної реалізації» (2019).

В.М. Григор'єв був членом президії Полтавської обласної організації Національної спілки краєзнавців України, одним із засновників громадської організації «Добродії Полтавщини», яка популяризує призабуті події та імена, що відіграли у свій час помітну роль не лише в історії краю, а й України та світі.

У 2018 році з ініціативи членів цієї організації виготовлена та освячена пам'ятна дошка на честь битви на Ворсклі 1399 року. У цьому дійстві взяв участь Надзвичайний і Повноважний посол Литви в Україні Марюс Януконіс. У лютому 2020 року з ініціативи членів організації в Полтавському академічному обласному українському музично-драматичному театрі імені М. Гоголя відбувся вечір пам'яті академіка Андрія Сахарова.

В.М. Григор'єв був діяльним членом Градизької спілки літераторів «Цвіт чебрецевий» імені Івана Білика Глобинського району.

Його цікаві й ґрунтовні статті друкувалися в регіональних газетах «Зоря Полтавщини», «Вечірня Полтава», «Село полтавське», «Третій тост», «Зайнятість», «Зоря Придніпров'я», «Районні вісті», «Хлібороб», журналі «Постметодика», альманасі «Чебрецевий цвіт».

Багаторічна подвижницька праця В.М. Григор'єва була відзначена регіональними преміями імені Олексія Бутовського, Самійла Величка та Володимира Малика.

Як учасник бойових дій брав активну участь у військово-патріотичному вихованні молоді: проведенні уроків мужності в школах та вишах, опублікував ряд статей цієї тематики в різних виданнях, понад двадцять років був членом обласного комітету Товариства сприяння обороні України. Обирався головою Глобинського райкому профспілки працівників культури, депутатом Бабичівської сільської та Глобинської міської рад. Почесний громадянин с. Землянки Глобинського району Полтавської області.

В.М. Григор'єв був нагороджений сімома медалями, Почесною Грамотою Полтавської обласної ради з врученням нагрудного знака, Почесними Грамотами Полтавської обласної

держадміністрації, Державного та обласного центрів зайнятості, обласної телерадіокомпанії «Лтава», Грамотою Національної спілки краєзнавців України «За значний внесок у розвиток краєзнавчого руху України» (2016), відзнакою XII Загальнонаціонального конкурсу «Українська мова – мова єднання» в номінації «На видноті всього світу» у м. Одесі (2011), Подякою Комітету Верховної Ради з питань молодіжної політики, спорту та туризму (2018), Подякою та Дипломом Національного олімпійського комітету «За внесок у розвиток олімпійського руху» (2015, 2017), Дипломом Глобинської міської об'єднаної громади «Гордість міста» (2016), Грамотою Полтавської обласної державної адміністрації «За посутній внесок у розвиток краєзнавства» у номінації «Краща книга Полтавщини» (2019).

У переважній більшості своїх краєзнавчих видань автор, будучи професійним освітянином, державним службовцем, писав не лише і не тільки про окрему частину одвічних українських етнічних теренів Полтавщину. У них зібрано величезний вартісний матеріал про всю українську минувшину – козацько-старшинські роди Гетьманщини Апостолів, Бутовських, Галаганів, Глобів, Горленків, Капністів, Кулябко-

Корецьких, Лисенків, Мартосів, Остроградських, Старицьких, Устимовичів, козацькі полки та сотні. Книги В. М. Григор'єва – це велика частина української історії, частка нас самих, представників, у визначеному часі й просторі, що об'єднує наших предків, нас самих, наших дітей і онуків.

Тож його наукові студії мають не лише інформативний, але й виховний та патріотичний характер, дають значний поштовх у вивченні української минувшини, побуту, історії наших теренів й цікавлять не лише пересічних мешканців Полтавщини, але й науковців, митців та літераторів з інших регіонів.

Дослідницькі праці, телефільми, виступи з краєзнавчими повідомленнями на Всеукраїнських конференціях, у студентських та учнівських аудиторіях, довголітня праця В.М. Григор'єва стали гідним явищем на теренах краєзнавства. У 2020 році його творчий доробок був удостоєний Премії імені Дмитра Яворницького.

На жаль, підступна хвороба обірвала життя науковця 28 грудня 2020 року.

Спочивайте з Богом, високоповажний Віталію Миколайовичу, а ми будемо продовжувати Вашу справу.

**Члени Полтавської обласної організації
Національної спілки краєзнавців України**